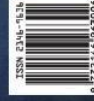

ekoyapı

Ekolojik Yapı ve Yerleşimler Dergisi

OCAK-ŞUBAT 2015

YIL 5 - SAYI 24 / 10 TL

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİKTE
BİR SONRAKİ BASAMAK
DANİMARKA

AYDAN
VOLKAN

"Mimarlık; kültür,
demokrasi
ve yaşam"

SAĞLIK YAPILARI
& SÜRDÜRÜLEBİLİR
YAKLAŞIMLAR

PHILIPPE STARCK

Bir Sonraki Projem En İyi Çalışmamdır

İNSAN ODAKLI SAĞLIK YAPILARINA DOĞRU...

DEVİR DEĞİŞTİ; SAĞLIK PROJELERİNDE ANLAYIŞ DEĞİŞTİ. ÖZELLİKLE KANITA DAYALI TASARIM (EDAC - EVIDENCE BASED DESIGN) YAYGINLAŞTIKÇA, TASARIMDA GETİRİLEN KATKILARIN, HASTA MEMNUNİYETİNİ VE HASTANIN İYİLEŞMESİNİ NE KADAR OLUMLU ETKİLEYEBİLDİĞİ GÖRÜLDÜ.

Anadolu Sağlık Merkezi'ni projelendirmeye başladığımızda, Amerikalı tıbbi danışmanlara hasta odalarında istenen refakatçi yatağını anlatmakta oldukça güçlük çekmiştik. Aynı şekilde, odaların tek yataklı olması da yurt dışındaki hastane uzmanlarını şaşırtmıştı. Bir makina gibi çalışan ABD hastaneleri, "verimsiz" önerilere kapalıydı.

Aradan geçen on-onbeş yıl içinde hastanelerin herşeyden önce insanları merkeze alması ve "insan odaklı" olması gerektiği anlaşıldı. Devir değişti; sağlık projelerinde anlayış değişti. Özellikle Kanıta Dayalı Tasarım (EDAC - Evidence Based Design) yaygınlaştıkça, tasarımda getirilen katkıların, hasta memnuniyetini ve hastanın iyileşmesini ne kadar olumlu etkileyebildiği görüldü. Yalnızca hastalar için değil, sağlık çalışanları için de gerek verimlilik, gerekse çalışan motivasyonu açısından önemli kanıtlar elde edildi.

Bu dosya aracılığıyla, Kanıta Dayalı Tasarımın öğördüğü birkaç önemli noktaya değinelim:

Tek kişilik odalar

Koşuş veya iki kişilik odalar yerine tek yataklı odaların benimsenmesi, hastayı hastane enfeksiyonlarından korumaya yaradı. Ayrıca hastanın rahat uyuması daha kolay iyileşmesini sağladı. Üstelik, hasta mahremiyetine saygı göstererek, hasta memnuniyetini ve moralini artırdı.

Hasta odalarında aileye/refakatçiye ayrılan bölüm

Hasta refakatçisine ve ziyaretçilere uygun koşullar sağlanması, tıbbi personelin de daha verimli çalışmasına olanak tanıdı. Üstelik hastaların düşünme oranlarını azalttı. Hastayı aileyle daha uygun koşullarda bir araya getiren tasarımın, hastalarda

görülen stres ve depresyonu azalttığı görüldü.

Hasta odalarında lavabo

Tek kişilik odalarla birlikte yaygınlaşan ve hemşireler ve diğer sağlık personelinin hastaya dokunmadan önce ellerini yıkamaya teşvik etmeye yarayan lavabolar, hasta enfeksiyonlarını azaltabiliyor.

Doğa manzarası gören hasta odaları

Doğayı gören odalarda kalan hastalarda daha az ağrı algısı; dolayısıyla daha az ağrı kesici kullanımı gözlenmiş. Bu odalardaki hastalar daha kısa sürede taburcu olabiliyorlar. Stres ve depresyon düzeyleri azalıyor.

İyi aydınlatma

İyi bir aydınlatma, tıbbi personelin hastanın durumunu incelerken ve ilaçları belirlerken hatasız çalışabilmesini sağlayabiliyor. Sağlık personeli sayısının tüm dünyada yetersiz. Bu önlem, yaşlanan sağlık uzmanlarının deneyimlerinin de işgücüne katılmasını sağlıyor.

Gün ışığı

Mekanalara mümkün olduğunca çok gün ışığı almak, hem "yeşil" bina hem de insan odaklı tasarım ilkelerinin başında geliyor. Gün ışığı, hastalarda ağrı, stres ve depresyonu azaltıyor; gün ışığı alan odalarda kalan hastalar daha erken taburcu olabiliyor. Ayrıca, gün ışığı alan mekanlarda çalışan personelin daha az hata yaptığı ve verimlerinin de daha yüksek olduğu gözlenmiş.

Kanıt dayalı tasarımın yaygınlaşmasıyla birlikte, sağlık yapıları önemli bir değişimden geçti. Mimaride el yordamıyla, alışkanlıklarla kullandığımız tasarım ilkeleri, artık hastaların iyileşme süreleri, ağrı ve stres algılama düzeyleriyle karşılaştırılabilir, olumlu veya olumsuz yönde kanıtlanabiliyor.

Bu ilkelerin bütünü "insan odaklı mimarlık" için yol gösteriyor. Sağlık yapıları için başlayan araştırma ve kanıt alışkanlığı, zamanla diğer yapı türlerine de yansıtılacak; bununla birlikte, mimarlık, "insanların kendilerini daha iyi hissetmelerini" sağlamaya odaklanabilecektir. □

KANITA DAYALI TASARIMIN YAYGINLAŞMASIYLA BİRLİKTE, SAĞLIK YAPILARI ÖNEMLİ BİR DEĞİŞİMDEN GEÇTİ. MİMARİDE EL YORDAMIYLA, ALIŞKANLIKLARLA KULLANDIĞIMIZ TASARIM İLKELERİ, ARTIK HASTALARIN İYİLEŞME SÜRELERİ, AĞRI VE STRES ALGILAMA DÜZEYLERİYLE KARŞILAŞTIRILABİLİYOR, OLUMLU VEYA OLUMSUZ YÖNDE KANITLANABİLİYOR